

Satuja keholle

Riitta Lahtinen, Tuntosarvi 03/2013

Ensimmäinen kuurosokeiden ja työntekijöiden Satujen kerrontaa keholle – kurssi kokosi 12 henkilöä Keski- ja Etelä-Suomesta. Keholle tarinoiden kertomisen aikana huomasimme, etteivät ikä tai sukupuoli ole este satujen kerrontaan. Kurssilaiset olivat 30–60-vuotiaita ja mukana oli kolme miestä. Osallistujista seitsemän oli kuurosokeaa henkilöä, muut edustivat eri ammattiryhmiä kuten Celia-kirjastoa, tulkkeja ja päiväkodin henkilökuntaa.

Satujen kerronta keholle on osa sosiaalishaptista kommunikaatiota. Tarinoita tuotetaan käsikosketuksilla, ns. kehoviesteillä eli haptiiseilla. Muotojen ja kuvioiden vastaanottamisessa keskityimme kosketuksen kieliopin eli hapteemien harjoittamiseen, kuten painovoiman käyttöön, viivojen suuntien ja suunnan muutosten hahmottamiseen. Harjoittelimme spontaania ja ohjattua tarinan kerrontaa. Satukirjan sivun kertominen toteutettiin kohokuvien avulla. Aluksi selkään sovittiin sadussa oleva hahmo, hahmon paikka ja toiminta. Tämä toteutettiin niin, että esimerkiksi täysin kädestä käteen viittova henkilö tutustui kohomateriaalisivuun, jossa oli pitkäkaulainen kirahvi syömässä puun lehtiä. Kuvan hahmottamisen jälkeen hän esitti sadun vastaanottajan selkään. Yhteisessä keskustelussa tarkasteltiin tarinaa ja keksittiin sille jatkoa.

Lopuksi rentouduttiin tarinan kerronnalla käsivarteen. Käsivarteen sovittiin tietyt mielikuvapaikat, kuten mäki-ranta-saari. Tarinan kertoja sai näin mielikuvamaiseman, johon hän sai keksiä erilaista toimintaa, kuten ihmisen kävelemässä rannalla ja mitä kaikkea hänelle siellä tapahtuikaan!

Satujen kerronta keholle sopii kaikille asiasta kiinnostuneille. Näkövammaiset ja kuulonäkövammaiset vanhemmat ja isovanhemmat voivat käyttää menetelmää näkevien lastensa ja lastenlastensa kanssa, kun satukirjojen kuvia ei näe. Sokeiden lasten vanhemmat ja ammattilaiset voivat käyttää menetelmää lapselle, joka ei näe kuvia. Tällöin kuvien hahmottamista tai mielikuvaa tuetaan kosketusviestein.

Satuja keholle -aiheesta ilmestyy ensimmäinen kirja syksyllä. Menetelmästä ja koulutuksista voi kysyä lisää riitta.lahtinen@kuurosokeat.fi.